

K Ü L Ö N F É L É K

Halálozás. Nemeskéri Kiss Pál cs. és kir. kamarás, nyugalmazott földművelésügyi államtitkár, az O. E. E. régi alapító és igazgató választmányi tagja folyó évi április hó 27-én Gödön elhunyt.

A megboldogult az erdőgazdaságnak lelkes híve, az erdőnek őszinte barátja volt, amit gyakorlatilag is bebizonyított azzal, hogy véglesi erdőbirtokát mintaszerűen kezelte, a gödi futóhomokos erdőtalajokat megkötötte, s azokon igen értékes kísérleteket, fásításokat végzett.

Temetése nagy részvét mellett 30-án folyt le, örök nyugalóhelyül önmaga jelölte ki az erdőnek egyik csendes helyét.

Egyesületünk a gyászoló családhoz részvétiratot intézet.

*

*Nyitra*y Ottó ny. m. kir. főerdőtanácsos életének 66-ik évében, Veszprémben, folyó évi május hó 9-én elhunyt.

*

Schalát Béla, a vajdahunyadi m. kir. kincstári erdőbirtok főerdőmérnöke Vajdahunyadon, folyó évi április hó 25-én hirtelen elhunyt.

Béke hamvaikra!

A bükkfa új betegsége

A Dunántúl előforduló bükkösök egy részén néhány év óta tapasztalható súlyos betegség lépett fel.

A bántalom okozója még ismeretlen.

Az eddigi megfigyelések szerint a bükkfa kérgén hólyagok, dűdörök keletkeznek, melyek hosszában csakhamar felrepednek, a sebet körülvevő kéregrész lehull és ezen sebből a fa teste felé haladó rákos képződmény egészen eltorzítja a fát, mely hamarosan csúcsszáraz lesz és utóbb elhal.

Hogy mily veszedelmet rejt magában ez a betegség, azt egy zalai erdőbirtok mintegy 150 kat. holdnyi negyvenéves, gyertyánnal és tölgyvel elegyes bükkállományának négy év alatt bekövetkezett rohamos pusztulása igazolja.

Az uradalom nagyon helyesen az ezidőszerint egyedül rendelkezésre álló és célravezető védekező eszközhöz, a gyérítéshez fordult s a csúcsszáradt faegyedek eltávolításával igyekezett a baj továbbterjedését megakadályozni.

Illetékes tényezők a betegség tanulmányozásával már is

behatóan foglalkoznak. Mégis szükségesnek láttam jelen soraimmal a szakközönség figyelmét erre a veszedelemre fel-

hívni és a szakembereket felkérni arra, hogy maguk is gondosan vizsgálják meg ezt a bajt.*

F.

A Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének parádi közgyűléséről. Az egyesület idei közgyűlése minden tekintetben rendkívül sikerültnek mondható. A siker elsősorban a közgyűlés helyének szerencsés megválasztásában rejlett, de nem kisebb az érdeme a rendezőségnek sem, amely ezúttal jóformán a parádi hitb. uradalom erdőtisztjeiből került ki. Arról említést sem kell tennünk, hogy

* Az itt említett új betegséget *Tuzson* János egyetemi tanár a helyszínén alapos vizsgálat alá vette, amelynek eredményét előreláthatólag mielőbb módunkban lesz lapunk hasábjain közreadni. A károsítás jellemző képét előre is közreadjuk. (Szerk.)

Parád fenségesen szép környéke jelentékeny vonzerő volt, különösen azok számára, akik a Mátrát közelebbről nem ismerték.

A vendégek zöme f. hó 6-án (vasárnap) déltájban érkezett az egyszerre kétirányból Parádra berobogó vonatokkal.

A vasúti állomáson a közigazgatási hatóság nevében *Miklóssy* Aladár járási főszolgabíró, a parádi hitb. uradalom nevében *Krisztoffy* János jószágigazgató üdvözölték az egyesület tagjait, amely üdvözlő beszédekre *Waldbott* Kelemen báró elnök válaszolt. A fogadtatás után két csoportban autóbuszokon vonult fel a vendégsereg Parád-füldőre, hol rövidesen fehér asztal mellett üdvözölhették egymást a mindig vidám erdészcollégák.

A bejelentett résztvevők száma meghaladta a százat. A közgyűlés családias jellegét nagyban emelte, hogy igen sokan családtagjaikkal jelentek meg.

Ébéd után a vendégek a csodaszép fekvésű fürdőtelepet tekintették meg, majd pedig 5 óra tájban megkezdődött a közgyűlés.

Waldbott Kelemen báró elnöki megnyitójában vázolta az egyesület szerepét és azt a kutató munkásságot, mellyel az erdőgazdaság elhelyezkedését az általános gazdaság keretében vizsgálja. Az előző közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után dr. *Saad* Andor, a számadásvizsgálóbizottság elnöke tette meg jelentését, amelyet *Onczay* László ügyvezető-alelnök jelentése követett.

Onczay örvendetes eseményképen jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az erdőtörvényjavaslat előkészítésére előadót delegált. Jelenti, hogy az egyesület csatlakozik az Erdészeti Lapokban megpendített ahhoz az akcióhoz, hogy az Országos Erdészeti Egyesület is nyerjen képviselőt a Felsőházban, csatlakozik továbbá ahhoz a törekvéshez, hogy a vámkülföldről bejövő fa megadóztassék.

Sajnálatos tényként állapítja meg, hogy a közgyűléssel kapcsolatban megtartani tervezett vitaelőadáson a földművelésügyi minisztérium képviselője *elvi okokból* aktív részt nem vehet. Bejelenti, hogy a közgyűlés lefolyása után tervbevette az egyesület, hogy a síroki erdőben annak idején felállított „*Hajós Gyula*” emlékszobrot megköszorúzza; hódolván néhai Hajós Gyula kir. erdőfelügyelő emlékének, aki a Tarnavölgyi kopárok beerdősítésének megindításánál szerzett érdemeket.

A bírálóbizottság a „Magyar Erdőgazdá”-ban megjelent legjobb cikkekre kitűzött 400 pengő jutalmat „Oldott kéve” című cikk írójának, *Tóth* Bódog titkárnak javasolja kiadni. A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

Tóth Bódog titkár jelentése szerint az egyesület tagjainak száma 179-re emelkedett.

Az egyesület készpénzvagyonja jelenleg 2.082 pengőt tesz ki.

A tisztújítás megejtése után *Weinert* Tivadar hitb. uradalmi erdőtanácsos ismertette a parádi uradalom erdőgazdaságát, valamint az erdőbirtok multját. Az erdőbirtok eredetileg az Aba-nemzetségből

származó *Debrői* családé volt, majd a Rákócziak birtokába jutott. Rákóczi fejedelem vagyonának elkobzása után az uradalom Grassalkovich-család birtoka lett. A gróf Károlyi család 1841-ben *vétel* útján szerezte meg az uradalmat.

Ezt követte a vitaelőadás.

Biró Zoltán mélyenjáró előadása vezette be a vitát. Helyesebben, nemcsak bevezette, hanem előadása keretében úgyszólván annyira feldolgozta és kimerítette az egész tárgy anyagát, hogy hozzászólások keretében új megvilágításokra szinte alig adódott alkalom.

A vita tárgyát a rendezőség az alábbiakban írta körül:

„Csonka-Magyarországon indokolt-e a magas vágásforduló, amit a 14.500—920. F. M. számú üzemrendezési utasítás alapján az új üzemtervek készítése során életbeléptettek? És pedig:

- a) faállományunk eredete, minősége,
- b) erdőtalajunk állapota,
- c) az ország faigénye,
- d) külkereskedelmi mérlegünk szempontjából.

Csak egészen röviden körvonalozva Biró Zoltán előadását, Biró mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy a 14.500—1920. F. M. erdőrendezőségi utasítás kiadása eredetileg csakis a kincstári erdőgazdaságok részére volt tervbevéve, de ettől eltekintve, a vágásforduló megállapítására nézve *imperatív* rendelkezéseket nem tartalmaz. Az utasításnak egyébként idevonatkozó általános érvényű körülírásai *teljes mértékben helytállóak* s ha e tekintetben a gyakorlat mást mutat, az csakis a helytelen *végrehajtás rovására* írható.

A kérdés felvetődését a történelmi előzményekkel is kapcsolatba hozza, felemlítvén, hogy 40 éves kort meghaladó erdeinknek legalább 40—50%-át sarjeredetűnek becsüli.

Felveti a kérdést, hogy a mi kiritkuló csereseink és sarjerdeink talajvédelmet nyújtanak-e?

Leszámítva az alárendeltebb mennyiségben fogyasztásra kerülő furnirrönköket és az asztalosiparban használatos műfaanyagot, az ország faigénye ma fenyőépületfában, bányafában, talpfában, cellulozefában általánosságban inkább a vékonyabb méretű termelvények előállításában jelentkezik. Behozatali statisztikánk is ugyanezt a tényt igazolja.

Előadó mindezekután azt kívánja megvitatni, hogy a vágásforduló felemelése *időszerű-e* és kényszer útján *jogps-e?*

Jóllehet, a hozzászólások egy része nyitott kapukat döngetett, a vita mindvégig magas színvonalon állott. A vitában résztvettek: Nagy László, Fekete Zoltán, Oncay László, Schudich Nándor, Radó Gábor, Czillinger János és Köllő Pál.

Zárszó jogán Biró Zoltán előadó válaszolt az elhangzott észrevételekre, végül Walbott Kelemen báró meglepő tájékozottsággal öt pontba foglalta össze a vita leszűrt eredményét, mely szerint:

1. elvileg és általánosságban a magasabb vágásforduló alkalmazása a kitűzött cél,
2. törekvésünk a rossz erdők helyett jó erdőket telepíteni,
3. az átmenet óvatosan, fokozatosan hajtandó végre,
4. a 14.500—1920. F. M. utasításnak idevonatkozó része helytálló, csupán a végrehajtás esik kifogás alá,
5. a vágásforduló felemelésének erőszakos keresztülvitele se nem időszerű, se nem célszerű.

A közgyűlést társasvacsora követte, amely a megszokott jó hangulat mellett a késő éjjélbe nyúlt.

Másnap korán reggel autóbusszokkal a Csevice-forráshoz és az üvegyárhoz rándult ki a társaság, majd pedig a Parád—Gyöngyösi műúton a Mátra gerincére, ahonnan gyalogosan vonultak a Róth Gyula főiskolai tanár által felfektetett kísérleti területek megtekintésére.

Róth Gyula akadályozva lévén a megjelenésben, helyette Tóth Bódog rövid elméleti előadás keretében ismertette az egyenlőtlen záródásbontással dolgozó természetes felújítási eljárások két módját, a csoportos és szegélyes felújítást.

A bemutatott eljárások előnyei és hátrányai felett igen érdekes vita indult meg, amelyet különösen Waldbott Kelemen báró és Fekete Zoltán hozzászólásai tettek érdekessé.

A kísérleti terület megszemlélése után a „Nagyforrás” tisztán fogyasztották el a pompás erdei ebédet, ahonnan kitűnő hangulatban gyalogosan ereszkedett alá a vidám társaság.

Este bankett volt az egész környék intelligenciájának részvételel.

Az első pohárköszöntőt Waldbott báró Térfi Bélára, nemkülönb. mindazokra, akik a vándorgyűlés rendezése körül érdemeket szereztek. A vacsorát tánc követte, bár a kirándulókat a hosszú erdei séta kissé megviselte.

Harmadnap, 8-án zuhogó eső mosta el a síroki koszorúelhelyezés szép tervét, amelyet egy szűkebbkörű társaság kedvezőbb időjárás mellett lesz hivatva pótolni.

A város és a falu fásítása. Írta: Cséres Gyula ny. városi főkertész, az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület” titkára. Budapest, 1928.

Szerző 43 évig működött a kertészpályán s ebből a hosszú időből mintegy 20 évet töltött a város és falu fásításával, mely idő alatt szerzett tapasztalatait írta le könyvében. Könyve tehát elsősorban a hazai városok és falvak fásítására szolgál szakszerű, hasznos tanácsokkal. Könyve a m. kir. belügyminiszter úr támogatásával jelent meg.

A 122 oldalra terjedő, 50 képpel ellátott mű 36 fejezetéből mindazt tudjuk meg, ami az utcák, kör- és sugárutak, a közterek és kül-

városok fásításával kapcsolatos. Az utcai fásításnak esztétikai, egészségügyi fontosságán kívül rámutat szerző annak tűzrendészeti és méhészeti fontosságára, továbbá az utca burkolatával, a közvilágítással és a csatornázással való összhangba hozatalára s végül a közúti vasút és fásítás együttes szerepére. Igen érdekesek a bokorcsoportoknak és az élő sövénynek az utcán való alkalmazásáról közölt részek.

Az utcafásítás céljaira alkalmas hazai s külföldi fafajok leírása után a fásítás elmunkálataival, az ültetési módokkal, a fásítás megújításával és gondozásával stb. ismerkedünk meg a mű következő fejezeteiben. Az utcai sorfáknak a faiskolában való neveléséről, továbbá a városi és községi faiskolákról külön fejezetekben olvashatunk hasznos dolgokat.

A m. kir. belügyminisztérium kísérleti nyomdaja által csinosan és ízlésesen kiállított mű ára 4 pengő.

Szerzőnek igen érdekes és a fásításokkal foglalkozók részére hasznos művét szaktársaink szíves figyelmébe ajánljuk.

Tomdsovszky Imra

7. KIMUTATÁS

a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet alaptökéjének gyarapítására 1928. évi április 1-től 30-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befolyt adományokról:

A) Felajánlott adomány: Nagy László beszüntetésig negyedszázadonként 5 pengő.

B) Beküldött adományok: Asbóth István 2, Berényi Péter 2, Békó Albert 2, Botos Géza 2, Burdát János 2, Clement Károly 15, Cseke Lajos 1, Cserneczy Károly 1.50, Csery Géza 10, Dercsényi István 2, Dimák Ödön 5, dr. Fehér Dániel 2.50, v. Fejes József 1, Fekete Zoltán 5, Fodor Gyula 25, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Hammerschmidt Ernő 2, Haracsi Lajos 1, Héjj János István 1.50, Hohoss János 2, Horváth Rezső 2, Kallivoda Andor 5, Kelle Artur 5, Kiss Lajos 1, Kondor Vilmos 1928. évre 10, Kósa Gyula 2, Kovaliczky Vladimír 3, Kovássy Kálmán 2, Kováts Ernő 1, dr. Kövessi Ferenc 5, Krippel Mór 5, v. Kristófy Gyula 2, v. Krizmanits Ferenc 2, Kuka József 2, Kutasy Viktor 1, Laczkó Béla 2, Lengyel Viktor 25, Lesenyi Ferenc 5, Létay Gyula 2, Loványi Heribert 10, Marsalkó Ferenc 10, Mayer Zoltán 1, Modrovits Ferenc 3, Nagy Jenő 2, Nagy László 5, Pfeiffer Gyula 35, Plauder Nándor 1, Pukács Endre 10, Révay Ferenc 2, Rikly István 1, Ronchetti Gáspár 10, Roth Gyula 5, Sébor János 3, Szabó Benedek 2, Szarkássy László 1928. évre 5 pengő, Szecsődy József 2, Szegedy Oszkár 2, Szeles István 2, v. Szilágyi Ilosvay Lajos 10, Szóják Károly 5, Szpiska Mihály 4, Szy Dénes 2, Takács János 2, v. Tóth László 2, Török Béla 1, Trauer Ervin 1, Vági István 5, Vidos Miklós 15, Velics Gyula 1, Zoltán János 2, Zsák Lajos 2 pengőt.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 332 pengő 50 fillér, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 3297 pengő 28 fillér.

A *Segélyző Egylet csekkszámájának száma 57.936*. Kérem azokat a kollégákat, akiknek korábban küldött eredeti csekklapunk már nem áll rendelkezésre, hogy adományaikat „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet, Sopron” címen a fenti számú számlánkra a postahivatalokban kapható *bianco* csekklapon fizessék be.

Sopron, 1928 május 1.

Széki János

főiskolai tanár, a Segélyző Egylet elnöke.

Felhívás a „Mi nótáink” előfizetésére. Felhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét a M. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolai Ifjúsági Kör összeállításában, a közeljövőben megjelenő „Mi nótáink” dalgyűjteményre. A gyűjtemény tartalmazni fog 250 magyar és német nyelvű selmeci diáknótát, ének hangra és zongorára feldolgozva, díszes, albumalakú kiállításban. Ára: kb. 9 P. Ezúton is felkérjük a filiszterré lett régi selmeci diákokat, akik mindig szívesen gondolnak vissza a kedves selmeci diáknótákra, úgy a maguk, mint ismerőseik körében, gyűjtsenek megrendelést minél nagyobb számban, annál is inkább, mert nagy kereslet esetén az egyes példány eladási ára is kissebbedni fog. S akik megrendeléseiket eddig még el nem küldték, kérjük azt minél előbb, a vételár megküldése nélkül, Főiskolai Ifjúsági Kör, Sopron, Főiskola címre megküldeni.

Elnökség.

Mérnöki kamarai arcképes tagsági igazolványok. Több oldalról kérdéssel fordultak a Kamarához aziránt, hogy a kamarai arcképes tagsági igazolvány megszerzése a tagokra nézve kötelező-e és hogy annak mi a rendeltetése?

Az érdekeltek tudomására adjuk, hogy az arcképes tagsági igazolvány a kamarai tagságnak, tehát egyebek között a mérnöki magángyakorlatra való jogosultságnak a hatóságok vagy a magánfelek előtti igazolására való. Ennélfogva minden mérnöknek, aki magángyakorlatot folytat, avagy egyes magánmegbízást vállalni akar, érdeke, hogy a tagsági igazolványt megszerezze, vagyis az igazolvány céljára szükséges arcképet, a kamarai hivatalos lap ez évi február 5-i számában közölt 681—1928. sz. felhívásnak megfelelően a Kamarához beküldje. Az igazolvány kiállítása díjmentes.

Megjegyezzük azonban, hogy az igazolvány megszerzése a Kamara tagjaira nem kötelező oly értelemben, hogy az igazolvány céljára való arckép beküldésének elmulasztása más következményt nem von maga után, mint azt, hogy a Kamara az illető tag igazolványát nem fogja kiadhatni.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1928. évi V. füzetének
HIRDETÉSEI.**

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttal szedett hirdetés milliméterenkint 20 fillér. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 32 P.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttal szedett hirdetések másfélszeres egy-
ségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény

Apróhirdetéseknél egy szó 12 fill., álláskeresleti hirdetéseknel 6 fill.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

28 lóerejű PÖHL-traktor, eke nélkül, használt, jó karban, teljesen átjavítva, jutányosan eladó. Kiválóan alkalmas hegyes vidéken való vontatás céljára, erdőgazdaságok részére, vagy géptüzifecsken-
dőre való átalakításra. Megtekinthető grófi uradalomban, Ercsi, Fejér megye. (2. I. 1.)

Magyar Erdőbirtokosok

Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben
készséggel áll az erdőbirtokos
és erdőtiszt urak rendelkezésére.

A kaposvári m. kir. erdőfelügyelőtől.

597—1928. e. f. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Somogy vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 1211—1928. számú véghatározata alapján a barcsi m. kir. erdőhivatal kerületében megüresedett s Barcs székhellyel rendszerített járási erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás kezdő javadalmazása a következő:

	Pengő
Évi fizetés	768.00
Évi lakbér	96.00
Évi utazási átalány	288.00
Évi családi pótlék, családtagonkint	81.60
Évi irodaátalány	12.00

Pályázni szándékozók felhívatnak, hogy keresztlevéllel, erdőőri szakbizonyítvánnyal, hatósági erkölcsi, s orvosi és családi állapotukat igazoló bizonyítvánnyal, valamint eddigi szolgálatukra vonatkozó szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt, kellően bélyegzett és Somogy vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságához címzett kérvényüket legkésőbb *folyó évi május hó 31-éig* a „M. kir. erdőfelügyelő, Kaposvár”, Esterházy-u. 21. címre nyujtsák be.

A kinevezendő erdőőr tartozik állását a kinevezést követő hónap elsején elfoglalni és 1 évi kifogástalan szolgálat után lesz véglegesítve.

Kaposvár, 1928. évi április hó 24-én.

M. kir. Erdőfelügyelő.

Az „Erdészeti Lapok“ 1928. évi V. füzetének tartalma:

	Oldal
— Innen — onnan (Cz.)	163
<i>Gulyás Jenő</i> : Erdősítési program	165
— r. — r. Trianon vízügyi rendelkezései	169
<i>Worschitz Frigyes</i> : A Moulins sur Allier-i Col. gépgyár új típusú tönkfeldaraboló szalagfűrészének ismertetése	176
<i>Hivatalos közlemények</i> : I. Közlemény az esztergomi m. kir. erdő- gazdasági szakiskolába való felvétel szüneteléséről. II. Köz- lemény a m. kir. erdőőri és vadőri iskolákba való felvétel ügyében	187
<i>Különfélék</i> : Halálozás. — A bükkfa új betegsége (F). — A Tisza- jobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének parádi köz- gyűléséről. — A város és a falu fásítása (<i>Tomasowsky Imre</i>). — 7. Kimutatás a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki fő- iskolai Segélyző Egylet részére befolyt adományokról. (<i>Szeki János</i>). — Felhívás a „Mi Nótaink“ előfizetésére. — Mérnöki kamarai arcképes igazolványok	188
<i>Hirdetések</i> :	I—II

